

Sä häp täc än – Việt có thể trở thành một trong các trung tâm đối ngoại và sự kiện chính trị châu Á.

Tuän báo ngoäi giao quäc tä Pháp, Le Monde diplomatique, đặc biệt chú ý đến những diễn biến giữa Trung Quốc và các nước châu Á, đặc biệt là Việt Nam và Ấn Độ. Chuyên mục « các quan hệ liên minh đa thế giới » của tuän báo đăng tải hai bài viết liên quan đến Việt Nam.

Bä träng Quäc phòng än Đä Shri AK Antony duyät hàng quân danh dä täi Häi nghä ADMM+ täi Hà Nội ngày 12/10/2010.

REUTERS/Kham

Bài viết này, với tựa đề « 36 năm sau chiến tranh, Hoa Kỳ và Việt Nam hội ngộ », nhìn nhận những quan hệ giữa hai cựu thù nay đã đổi thay. Bài báo cáo một mang tên « Các quan hệ giữa Hoa Kỳ và Việt Nam, 1945-1967 », vén bức màn bí mật che phủ những diễn biến chính phủ Hoa Kỳ và việc tham gia vào chiến tranh tại Việt Nam, đã được công bố.

Với phần mình, Hà Nội đã quy định rõ ràng về quan hệ giữa hai bên sang một trang mới. Mùa hè năm ngoái, các cuộc tiếp xúc đã diễn ra tại vùng biên miền Trung Việt Nam, chính nơi mà quân đội viễn chinh Hoa Kỳ đã bắt đầu tiên cách đây nửa thế kỷ.

Bài báo mở đầu với việc mô tả sự hoang vu của quân cảng Cam Ranh, căn cứ hải quân do Hoa Kỳ xây dựng trong chiến tranh Việt Nam. Tình trạng này chấm dứt vào cuối năm 2010, sau khi thế giới và Việt Nam tuyên bố sẵn sàng đón tàu thủy quân khu vực phía trên thế giới. Một lần nữa trong các ngày cuối.

Trước đó, tháng 8/2010, một cuộc đối thoại quốc phòng Mỹ - Việt đã được tổ chức tại Hà Nội, cũng trong tháng này, ngoài khơi Đà Nẵng, các sĩ quan cao cấp của quân đội Việt Nam đã lên thăm hàng không mẫu hạm USS George Washington, biên đội của hạm đội 7 Hoa Kỳ.

Tại Hà Nội, tên tuổi của nguyên tổng thống Mỹ, Thượng nghị sĩ John McCain, không gọi là lên ác cảm. Phi công John McCain từng ngồi tù năm năm rưỡi ở Hà Nội, sau khi máy bay bị bắn rơi và đã từng bị coi là « tù nhân chiến tranh ». Tuy nhiên, người Việt Nam hiện nay đánh giá cao việc ông đã đóng góp cùng với tổng thống Bill Clinton vào việc bình thường hóa quan hệ giữa hai nước kể từ năm 1990. Còn giới đây ngoài cựu tổng thống Hillary Clinton, phu nhân của nguyên tổng thống Mỹ, tuyên bố sẵn sàng đưa quan hệ giữa Hoa Kỳ và Việt Nam tiến lên một mức cao hơn.

Khi các thị trường quan hệ với Hoa Kỳ, đội Việt Nam nhận thấy ưu tiên là đưa các lợi ích kinh tế. Trao đổi thương mại song phương đạt hơn 18 tỷ đô la vào năm 2010, và có khả năng đạt 35 tỷ đô la tại đây đến năm 2020. Việt Nam xuất khẩu sang Mỹ gần 15 tỷ đô la năm 2010. Quan hệ tốt với Mỹ cũng giúp cho Việt Nam gia nhập đầy đủ vào Tổ chức Thương mại Thế giới năm 2007.

Với mức thu nhập tính theo đầu người chỉ 1.000 đô la/năm, Việt Nam được xếp vào nhóm trung bình trên thế giới.

Cùng với việc đạt được một số bước đầu tiên nên thế giới nhìn nhận, quan hệ Việt Nam với Mỹ trong quá khứ cũng được nhìn nhận tích cực hơn. Chiến tranh đã lùi xa. Tuổi trung bình của người Việt hiện nay là 76.

Với 13.000 sinh viên du học tại Mỹ, Việt Nam là một trong số các nước Đông Nam Á đứng đầu trong lĩnh vực này. Tháng 10/2010, tập đoàn Intel đã mở chi nhánh lớn nhất thế giới của hãng trong lĩnh vực lắp ráp và thử nghiệm máy chip vi xử lý tại Sài Gòn.

Một hợp đồng hợp tác nhân dân số Mỹ - Việt đang sắp hoàn tất. Việt Nam có khả năng nhận được một hợp đồng có lợi nhất so với « các quốc gia nhân dân ».

Trên lĩnh vực dân chủ và nhân quyền, từ phía Hoa Kỳ, liên tục có sự ép yêu cầu Việt Nam phải tôn trọng các quy định con người của bản, và từ phía chính quyền Việt Nam, thường xuyên có những lời cảnh báo về nguy cơ bị « di tản bị hòa bình », tức thay đổi theo hướng dân chủ hóa từ bên trong, tuy nhiên những bất đồng giữa hai phía hiện nay là hết sức mạnh nhất so với các hợp thù trong quá khứ.

Vấn đề trí tuệ của một nước nóm gia hai siêu cường

Theo Le Monde diplomatique, việc tăng cường hợp tác quân sự và nhân dân số của Mỹ tại Việt Nam có một tiêu chuẩn là duy trì sự trung lập của Hoa Kỳ trong khu vực nhằm ngăn chặn sự bành trướng của Trung Quốc.

Bên báo cáo bốn năm một lần của Bộ Quốc phòng Hoa Kỳ (US Quadrennial Defense Review 2010), đánh giá Việt Nam, Indonesia và Malaysia nằm trong số các nước có tiềm năng hợp tác về an ninh với Mỹ như là một khu vực Đông Nam Á.

Tuy nhiên, từ báo cáo giao quốc tế Pháp ghi nhận một điểm đáng chú ý của Việt Nam trong những thập kỷ là một quốc gia vô tình trong quá độ của đổi mới Trung Hoa và quốc gia này luôn tìm cách khẳng định sự độc lập tự mình.

Trong hiện tại, Việt Nam tìm cách đa phương hóa để giảm thiểu đã để thoát khỏi sự phụ thuộc vào Bắc Kinh, nhưng vẫn dành cho những láng giềng lớn phương Bắc một quan hệ ưu tiên đặc biệt, điều này không khác lắm với những nước trong khu vực Đông Nam Á.

Việt Nam và thế kỷ 21 trong quan hệ Washington-Hà Nội-Bắc Kinh

Tác Giả: Tráng Thành

Thứ Hai, 06 Tháng 6 Năm 2011 09:06

Tuy nhiên, sự xích gần lại giữa Việt Nam và Mỹ khi nhìn Bắc Kinh khó chịu. Có thể thấy rõ nhất qua những bài báo đăng trên báo chí chính thức của Trung Quốc và trên tờ này, như những xét của tờ Nhân Dân Nhật Báo, ngày 17/10/2010 : « báo kể về hai cuộc xung đột, Việt Nam và Trung Quốc trong tình trạng căng thẳng mạnh mẽ hơn trước ».

Là một quốc gia giành cho Việt Nam sự ủng hộ sớm nhất ngay từ khi tuyên bố độc lập và mang lại nhiều ưu đãi giúp trong chiến tranh, bất chấp các xung đột biên giới Việt – Trung, Trung Quốc và trên tờ này, như những xét của tờ Nhân Dân Nhật Báo, ngày 17/10/2010 : « báo kể về hai cuộc xung đột, Việt Nam và Trung Quốc trong tình trạng căng thẳng mạnh mẽ hơn trước ».

Le Monde diplomatique nhận xét, trong bài phân tích hiện tại về những thách thức là thu hút đầu tư, và những thách thức của Việt Nam có thể nhìn thấy rõ ràng hơn nữa theo những báo cáo mang tính địa lý (« The tyranny of geography »), đó là vấn đề của quốc gia này nằm ở cửa ngõ của con đường hàng hải xuyên qua phía nam của đường Trung Hoa (như những đánh giá của học giả Carlyle Thayer, « The tyranny of geography : Vietnamese strategies to constrain China in the South China sea », International Studies Association, Montréal, 3/2011).

Việt Nam - Ấn Độ hợp tác để giảm thiểu rủi ro của quân sự Trung Quốc

Bài báo đáng chú ý từ hai về Việt Nam trên Le Monde diplomatique mang tựa đề « Tình hình Ấn Độ - Việt Nam đối với cái bóng của Trung Quốc ». Nhà báo Ấn Độ Saura Jha nhận xét, nếu lo sợ những căng thẳng giữa Trung Quốc khi nhìn Việt Nam và Ấn Độ xích lại với nhau.

Ấn Độ tận dụng cơ hội này để đàm phán với Việt Nam nhiều ưu đãi về quân sự và thương mại. Bài báo ghi nhận những lợi ích mà Ấn Độ có thể mang lại cho Việt Nam, về quân sự như số lượng các tàu chiến hiện đại, vũ khí cao cấp như tên lửa siêu âm, ... hay về hỗ trợ nhân dân, và các lò phản ứng hạt nhân, rất phù hợp cho Việt Nam, và những thách thức có mặt trong mối liên hệ giữa hai nước.

Trong hiện tại, sự hợp tác của Ấn Độ với Việt Nam tùy thuộc theo mức độ đối đầu của New Delhi với Bắc Kinh. Nếu Trung Quốc gia tăng hợp tác quân sự với các nước láng giềng với Ấn Độ như Pakistan hay Srilanka, New Delhi không lo ngại về khả năng duy trì quân đội tại khu vực Biển Đông, có thể là tại cảng Cam Ranh, và thậm chí có thể Việt Nam mở cửa đón khách.

Tác giả bài báo cho rằng, Hoa Kỳ là siêu cường, nhưng xa, chỉ có sự hợp tác giữa các nước châu Á mới có khả năng mang lại lợi ích và pháp bản vững cho các địa phương Bắc. Sự hợp tác này – Việt có thể trở thành một trong các trung tâm đầu tư và sản xuất mới tại châu Á.